

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 7- 8 maja 2010 r.
na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika”
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
oraz jednolitych studiów magisterskich

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: prof. dr hab. Stefan Mieszalski (przewodniczący, ekspert PKA, członek PKA I i II kadencji), prof. dr hab. Wiesław Ambrozik (ekspert PKA), prof. dr hab. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz (ekspert PKA), mgr Grzegorz Laskowski (ekspert ds. formalno – prawnych PKA), Dorota Sajkowska (przedstawicielka PSRP, ekspert PKA).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednią procedurę zakończono wydaniem oceny pozytywnej wyrażonej w Uchwale Prezydium PKA z dnia 14 listopada 2004 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy zespołu wizytującego.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

W podjętej 23.11.2009 r. Uchwale nr 141 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego jako wiodące hasła kształtujące misję Uczelni przyjęto: „wspólnotę” uczonych, studentów i wszystkich pracowników; „otwartość” w dążeniu do prawdy i łączności badań z kształceniem; „jedność w różnorodności” gwarantującą swobodę dociekań naukowych; „innowacyjność dla rozwoju” oraz „elitarność”.

Hasła te znalazły swe odzwierciedlenie w dokumentach dotyczących misji Wydziału Nauk o Wychowaniu. Jako wspólnota uczonych i studentów prowadzi on działalność naukową i dydaktyczną, nawiązując do polskich i europejskich tradycji akademickich. Działalność naukowo-badawcza jest powiązana z kształceniem na dwóch kierunkach studiów: pedagogice i psychologii. Wszyscy studiujący uzyskują nie tylko podstawy wykształcenia w określonej dziedzinie wiedzy, ale także kompetencje i umiejętności zawodowe niezbędne do wykonywania określonej profesji. Należy podkreślić szeroki wachlarz oferowanych przez wizytowaną jednostkę specjalności. Biorąc pod uwagę rozmiary kształcenia na kierunku „pedagogika” oraz działalność naukową należy stwierdzić, że Wydział zajmuje istotną pozycję w strukturze Uniwersytetu Łódzkiego.

Wydział Nauk o Wychowaniu będąc jednostką UŁ spełnia istotną rolę kulturotwórczą i społeczną w regionie funkcjonując jako główny organizator lub współorganizator licznych przedsięwzięć zorientowanych na potrzeby środowiska. Świadczą o tym rozległe i wielokierunkowe relacje z otoczeniem oraz aktywna działalność w obszarze przedsięwzięć organizowanych z wykorzystaniem środków unijnych. Należy też wskazać na aktywność Wydziału we współpracy z ośrodkami zagranicznymi

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Organy Uczelni oraz Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Składy Senatu i Rady Wydziału są zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni.

Zakres spraw regulowanych uchwałami Senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 i 8 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum

dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy na podstawie mianowania i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków wynikających z art. 35 ust. 1 ustawy.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z ustaleniami § 20 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni w art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zatwierdzając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków.

Zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Dziekan jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy (na podstawie mianowania).

Z obowiązku nakładanego w art. 130 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na kierownika jednostki organizacyjnej, tj. ustalenia szczegółowego zakresu i wymiaru obowiązków nauczycieli akademickich, wywiązuje się Dziekan w porozumieniu z Kierownikami Katedr.

Dokonano analizy dokumentów: Statut, Regulamin Studiów, Regulamin przyznawania pomocy materialnej, Regulamin opłat, umowa student – uczelnia, pod względem zgodności z przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Dokumenty te nie budzą większych wątpliwości.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Wydział Nauk o Wychowaniu obejmuje w swej strukturze katedry jako jednostki podstawowe oraz Instytut Psychologii wraz z siedmioma zakładami. Chociaż dla jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” najważniejszą rolę odgrywają katedry, to nie bez znaczenia w tym zakresie pozostaje funkcjonowanie Instytutu Psychologii, zwłaszcza że znaczna część jego zakładów zajmuje się problematyką istotną dla prowadzonych specjalności pedagogicznych.

Istniejący obecnie system katedr oraz zakładów i pracowni jest wyrazem kompromisu pomiędzy ugruntowanymi w tradycji uniwersyteckiej subdyscyplinami pedagogicznymi a prowadzonymi specjalnościami. Takie rozwiązanie może sprzyjać integracji działalności naukowej i dydaktycznej zwłaszcza w zakresie kształcenia specjalnościowego.

Można oczywiście dyskutować nad klarownością niektórych rozwiązań. Na przykład, w strukturze katedr Historii Wychowania i Pedagogiki oraz Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej wyróżniono tylko po jednym zakładzie, podczas gdy logiczne reguły porządkowania nakazywałyby wyróżnić co najmniej dwa, albo żadnego. Można wszakże sądzić, że o obecnej strukturze zdecydowały czynniki związane z aktualnym stanem rozwoju jednostki oraz ze statusem naukowym zatrudnionych nauczycieli akademickich.

Ogólnie strukturę organizacyjną Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ należy ocenić pozytywnie. Sprzyja ona integracji badań z kształceniem, a zarazem – co wykazało spotkanie z kadrą nauczającą – umożliwia współpracę między poszczególnymi jednostkami.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	24779	2643	1002	0
Studia niestacjonarne	16324	2178	143	0
Razem	41103	4821	1145	0

Wnioski: Uczelnia z dużym nadstatkiem spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią ok. 60% ogółu. Tendencja ta jest nieco mniej wyraźna w podstawowej jednostce organizacyjnej, gdzie studenci stacjonarni to niespełna 55% ogółu.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Posiada uprawnienia do kształcenia na kierunkach:

- pedagogika – studia I i II stopnia, jednolite studia magisterskie - wygaszane (ocena pozytywna z 14 listopada 2004 r.),
- psychologia – jednolite studia magisterskie (ocena pozytywna z 25 listopada 2004 r.).

Wydział od 1995 roku posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. Ze względu na brak uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, nie prowadzi studiów doktoranckich.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	632	249	881
	II	423	112	535
	III	384	290	674
	IV	-	-	-
II stopnia	I	-	512	512
	II	-	487	487
Jednolite studia magisterskie	I	-	-	-
	II	-	-	-
	III	-	-	-
	IV	363	30	393
	V	323	48	371
	VI	-	-	-
Razem		2125	1728	3853

Wnioski: Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na kierunku „pedagogika”. Nawet biorąc pod uwagę odsiew następujący na kolejnych latach studiów można stwierdzić, iż popularność kierunku wzrasta. Zwiększa się także proporcjonalna przewaga studentów stacjonarnych nad niestacjonarnymi.

Wnioski:

Wydział Nauk o Wychowaniu UŁ jest jednostką uniwersytecką dobrze przygotowaną do prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „pedagogika”. Rozstrzygają o tym takie czynniki, jak przyjęta misja i strategia, wewnętrzna struktura, klarowny podział kompetencji i uregulowania wewnętrzne. Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na kierunku „pedagogika”. Nawet biorąc pod uwagę odsiew następujący na kolejnych latach studiów można stwierdzić, iż

popularność kierunku wzrasta. Zwiększa się także proporcjonalna przewaga studentów stacjonarnych nad niestacjonarnymi.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

- 1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Wizytowana jednostka przedstawiła w Raporcie Samooceny charakterystyki sylwetek absolwentów studiów pierwszego i drugiego stopnia zarówno w odniesieniu do kierunku studiów jak do prowadzonych specjalności. Deklarowane kompetencje absolwenta studiów pierwszego stopnia korespondują z zapisami ujętymi w standardzie. Uczelnia wskazuje obszary wiedzy odpowiadające treściom podstawowym oraz kierunkowym uzupełniając je informacjami dotyczącymi umiejętności, kwalifikacji oraz dyspozycji kierunkowych, a także wskazując możliwe funkcje zawodowe. Deklarowane kompetencje absolwenta studiów drugiego stopnia również mają związek z zapisami zawartymi w standardzie. Charakteryzując wiedzę Uczelnia wskazuje na jej teoretyczny, a zarazem interdyscyplinarny charakter. Określa również umiejętności - m.in. umiejętności do prowadzenia badań oraz planowania własnego rozwoju – funkcje zawodowe i miejsca pracy.

Wizytowana jednostka przygotowała bardzo rozbudowaną ofertę specjalności. Opracowała też charakterystyki absolwentów każdej z nich. Analiza charakterystyk absolwentów opracowanych w odniesieniu do kierunku studiów oraz specjalności stwarza podstawy do stwierdzenia, że spełniają one funkcję wyjściowych przesłanek do projektowania planów studiów oraz rozwiązań programowych. Operują jasnymi sformułowaniami, na podstawie których można określać oczekiwane rezultaty kształcenia, a sformułowania deklaratywne pojawiają się jedynie sporadycznie.

Wydział oferuje studentom specjalności nauczycielskie (np. *edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, pedagogika wieku dziecięcego, edukacja przez sztukę*) oraz specjalności dotyczące głównie działań środowiskowych (np. *pedagogika w zakresie profilaktyki i animacji społeczno-kulturalnej, pedagogika społeczna w zakresie pracy opiekuńczej i socjalno wychowawczej, pedagogika wspierająca z profilaktyką*

niedostosowania społecznego, edukacja dorosłych z gerontologią, pedagogika w zakresie rozwoju regionalnego).

W konstruowaniu kształcenia specjalnościowego widoczna jest tendencja do gromadzenia w ramach specjalności różnych funkcji zawodowych, co z jednej strony wydłuża nazwy, a z drugiej powoduje nakładanie się ich zakresów. Toteż w kilku przypadkach niejasne są dzielące je różnice. Pojawiają się też niejasności dotyczące nazw; np. w specjalności *pedagogika w zakresie profilaktyki i animacji społeczno-kulturalnej* niejasny jest przedmiot profilaktyki. Zapewne nie chodzi o profilaktykę animacji społeczno-kulturalnej.

Wątpliwości te dotyczą jedynie formalnych aspektów oferty specjalnościowej i nie rzutują negatywnie na generalną ocenę koncepcji kształcenia. Jest ona pozytywna. Należy podkreślić, że zauważalna orientacja na kształcenie w zakresie szeroko rozumianych pedagogicznych oddziaływań środowiskowych odzwierciedla historyczne, a zarazem chlubne tradycje Wydziału w tym zakresie. W przedstawionych wersjach wszystkie specjalności mogą być prowadzone na kierunku „pedagogika”.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Zasady rekrutacji na bieżący rok akademicki określa Uchwała Senatu UŁ nr 277 z dnia 14.04.2008 roku w sprawie zasad przyjęć na pierwszy rok studiów w Uniwersytecie Łódzkim w roku akademickim 2009/2010 wraz z załącznikiem do niniejszej uchwały. Informacje dotyczące zasad naboru na wszystkie kierunki studiów są zamieszczane corocznie w informatorze dla kandydatów na stronie internetowej UŁ: <http://www.uni.lodz.pl/>. Kandydaci na studia stacjonarne i niestacjonarne dokonują obowiązkowej rejestracji w systemie elektronicznej rekrutacji: <https://rekrutacja.uni.lodz.pl/>. W roku akademickim 2009/2010 na kierunek pedagogika na Wydziale Nauk o Wychowaniu przyjmowano kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego i drugiego stopnia. Przyjęcie kandydatów na studia odbywało się na podstawie postępowania kwalifikacyjnego, które miało charakter konkursowy. Zasady przyjęć zostały skonstruowane w taki sposób, aby kandydaci ze starą i nową maturą stworzyli jedną listę rankingową, stanowiącą podstawę przyjęcia na studia. Od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej kandydat mógł się odwołać do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w terminie 14 dni od dnia w/w decyzji. Laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego przyjmowani byli na pierwszy rok studiów z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego. Na studia drugiego stopnia na specjalności: pedagogika społeczna w

zakresie pracy opiekuńczej i socjalno – wychowawczej, pedagogika w zakresie edukacji dorosłych z gerontologią, pedagogika w zakresie profilaktyki i animacji społeczno – kulturalnej, pedagogika wspierająca z profilaktyką niedostosowania społecznego, przyjmowani są absolwenci studiów pierwszego stopnia ukończonych na kierunkach humanistycznych i społecznych. Na specjalność pedagogika kultury fizycznej i zdrowotnej przyjmowani są również absolwenci studiów pierwszego stopnia odbytych na kierunku wychowanie fizyczne. Na specjalność pedagogika wieku dziecięcego przyjmowani są absolwenci studiów pierwszego stopnia w zakresie edukacji przedszkolnej, zintegrowanej lub porównywalnej. Kandydaci są kwalifikowani na podstawie średniej arytmetycznej obliczonej z oceny z dyplomu licencjackiego (0,5) i średniej uzyskanej ze wszystkich egzaminów i zaliczeń na studiach pierwszego stopnia (0,5). Forma pomocy kandydatom z niepełnosprawnością w czasie postępowania rekrutacyjnego może być ustalona z wydziałową komisją rekrutacyjną za pośrednictwem Pełnomocnika Rektora UŁ ds. Osób Niepełnosprawnych po osobistym zgłoszeniu się kandydata do Pełnomocnika z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności. Zgłoszenie powinno nastąpić nie później niż 2 tyg. przed datą egzaminu. Zasady rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne zarówno na I jak i II stopień nie budzą zastrzeżeń.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Analiza rozwiązań programowych realizowanych w wizytowanej jednostce stwarza podstawy do stwierdzenia, że prowadzone w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „pedagogika” odpowiadają warunkom opisanym w standardzie kształcenia zarówno pod względem łącznej liczby godzin jak i doboru i układu przedmiotów wraz z przypisanymi im wymiarami godzinowymi

W planach studiów pierwszego stopnia uwzględniono przewidziane przez standard grupy treści. Plany te obejmują pięć segmentów: przedmioty kształcenia ogólnego, przedmioty kształcenia podstawowego, przedmioty kierunkowe, przedmioty uzupełniające

kształcenie i przedmioty specjalnościowe, przy czym cztery pierwsze grupy obejmują przedmioty, realizowane we wszystkich specjalnościach w takim samym wymiarze godzinowym, w ramach takich samych form zajęć. Zgodnie z wymaganiami, określonymi w standardzie kształcenia plany studiów stacjonarnych przewidują zajęcia z wychowania fizycznego, a na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z języków obcych i technologii informacyjnych, a także z zakresu ochrony własności intelektualnej, BHP i podstaw ergonomii.

Struktura planów studiów drugiego stopnia na wszystkich specjalnościach została ujednolicona i zawiera cztery elementy: przedmioty kształcenia podstawowego, przedmioty kierunkowe, przedmioty uzupełniające kształcenie i przedmioty specjalnościowe, przy czym trzy pierwsze grupy obejmują przedmioty, realizowane na wszystkich specjalnościach w takim samym wymiarze godzinowym, w ramach takich samych form zajęć.

Dobór przedmiotów w planach studiów pierwszego i drugiego stopnia jest poprawny i odzwierciedla uwzględnione w standardzie grupy treści.

Przyjęte na Wydziale Nauk o Wychowaniu UŁ rozwiązania programowe korespondują z deklarowanymi w charakterystykach sylwetek absolwentów poszczególnych specjalności celami oraz ze strukturą ich kwalifikacji. Rozstrzygają o tym trafne koncepcje kształcenia specjalnościowego oraz adekwatny do opisów sylwetek absolwentów dobór przedmiotów.

Zasadniczych wątpliwości nie budzi układ przedmiotów w planach studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zauważalne jest respektowanie zasady przechodzenia od treści podstawowych poprzez kierunkowe do treści związanych z prowadzonymi specjalnościami. Przy takim rozwiązaniu kształcenie specjalnościowe znajduje wsparcie w treściach ogólniejszych: podstawowych i kierunkowych.

Oferta zajęć do wyboru obejmuje przedmioty specjalnościowe, seminaria dyplomowe oraz zajęcia fakultatywne.

1.4 Ocena systemu ECTS.

System punktów ECTS jest poprawny. Dysponowanie punktami odzwierciedla rangę przedmiotu, formę zaliczenia oraz zakres pracy studenta. Wyżej punktowane są przedmioty ujęte w standardzie, kończące się egzaminami oraz przedmioty związane z teoretycznymi podstawami prowadzonych specjalności. Zaliczenie tych samych przedmiotów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych premiowane jest tą samą liczbą punktów ECTS.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (opinia studencka).

Nauczyciele akademicki na początku semestru podają do wiadomości studentom wszystkie niezbędne informacje dotyczące terminów, godzin i miejsc konsultacji, jak również istnieje możliwość konsultacji poprzez pocztę elektroniczną, co w zupełności zaspokaja potrzeby studentów. Ponadto nauczyciele na początku semestru przedstawiają studentom program zajęć, zasady zaliczania oraz literaturę niezbędną do opanowania omawianego materiału.

Studenci potwierdzili, że nauczyciele są dostępni w godzinach konsultacji, a także ustalają przejrzyste zasady zaliczeń przedmiotów na początku semestru.

Studenci piszą pracę dyplomową (licencjacką) na podstawie projektu społecznościowego, który realizują w ramach np. praktyki studenckiej. Studenci potwierdzili, że mają możliwość proponowania własnych tematów prac dyplomowych.

Wydział spełnia w pełni kryteria dotyczące opieki dydaktycznej.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Z analizy planów studiów wynika, że w wizytowanej jednostce weryfikacja osiągnięć studentów odbywa się systematycznie. Świadczy o tym liczba przedmiotów kończących się egzaminami oraz zaliczeniami na ocenę. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że część wykładowców przeprowadza sprawdziany niezależnie od uregulowań narzuconych przez plany. Niektórzy wykładowcy wymagają też napisania prac – najczęściej w postaci krótkich wypowiedzi pisemnych. Na podstawie tych prac odbywa się zaliczenie przedmiotu i wystawienie końcowej oceny.

Analiza protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych wykazała prawidłowe rozkłady ocen obejmujące pełną ich skalę. W kilku przypadkach stwierdzono brak ocen niedostatecznych przy rozpiętości ocen od 3 do 5. Nie stwierdzono protokołów obejmujących wyłącznie wysokie lub niskie oceny. Na podstawie protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych można stwierdzić, że w wizytowanej jednostce dopracowano się ujednoliconych standardów wymagań.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Najwyższy odsiew studentów obserwuje się na 1 roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zarówno na pierwszym i drugim stopniu studiów. Do podstawowych przyczyn odsiewu studentów należy zaliczyć: rezygnację studentów z I roku studiów w związku z przyjęciem na inny kierunek studiów, nie zaliczenie semestru lub roku studiów, z powodu podjęcia pracy, łącznie z zarobkowymi wyjazdami zagranicznymi, rezygnację ze studiów z powodu złej sytuacji materialnej i braku możliwości wniesienia opłat za studia niestacjonarne, problemy zdrowotne studentów.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Wymogi zasad dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Łódzkim przyjętym uchwałą Senatu UŁ z dnia 24 kwietnia 2006 r. Studenci studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich uczestniczą w seminariach, w ramach których przygotowują stosowne prace dyplomowe. Podstawą dla wyboru seminariów przez studentów jest ich tematyka zaprezentowana przez promotorów. W okresie miesiąca istnieje możliwość zmiany seminarium, o ile są ku temu warunki (w danej grupie seminaryjnej są wolne miejsca). Wybór tematów prac licencjackich i magisterskich wynika z zainteresowań studentów, które jednak powinny się mieścić w ogólnej tematyce seminarium (związanej z kompetencjami promotora). Tematy prac dyplomowych zatwierdzane są przez Radę Wydziału. Seminaria dyplomowe prowadzone są przede wszystkim przez samodzielnych pracowników naukowych, a także przez doktorów, którzy uzyskali stosowną delegację Rady Wydziału. Przyjęte przez promotora prace dyplomowe poddawane są ocenie przez kompetentnego w tematyce pracy recenzenta. Autorem drugiej recenzji jest promotor pracy. Losowo wybrane prace poddawane są sprawdzeniu z zastosowaniem programu antyplagiatowego. Egzamin dyplomowy studenci składają przed trzyosobową komisją złożoną z promotora, recenzenta i przewodniczącego, którym jest samodzielny pracownik naukowy. Na egzaminie zadawane są co najmniej trzy pytania. Pierwsze odnosi się do zagadnień właściwych dla dyscypliny (pedagogiki), drugie dla

studiowanej przez studenta specjalności, trzecie do zagadnień podejmowanych w pracy. Z egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie i przewodniczący komisji. Ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu magisterskiego lub licencjackiego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Zasady obliczania oceny zapisanej na dyplomie ukończenia studiów określa §44 „Regulaminu studiów w UŁ”. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów są: średnia ocen ze studiów (0,6), średnia ocen pracy dyplomowej (0,2), ocena egzaminu magisterskiego (0,2).

Poziom prac magisterskich i licencjackich jest wyraźnie zróżnicowany. Stwierdzono prace o wysokim poziomie pod każdym względem, prace, które mieszczą się zaledwie w dolnej granicy standardów oraz nieliczne prace, co do których należałoby zastanowić się nad decyzją dopuszczenia do obrony (patrz załącznik nr 3). Promotorzy i recenzenci przeważnie byli świadomi tej sytuacji, co wyrażono ocenami. Należy podkreślić adekwatne do poziomu ocenianie prac, choć stwierdzono jednostkowe przypadki ocen zawyżonych. Nie są to wszakże zawyżenia drastyczne. Do najpoważniejszych uchybień należy zaliczyć błędy natury metodologicznej oraz koncepcyjnej. Błędy koncepcyjne najczęściej wiążą się z postawieniem studentom zadań poznawczych, przekraczających ich przygotowanie merytoryczne i możliwości badawcze. Stwierdzono też przypadki wadliwego określania przedmiotu badań. Zauważone niedociągnięcia są jednak jednostkowe. Należy zwrócić uwagę promotorom prac dyplomowych na kwestię doboru aktualnej literatury oraz poprawność językową i edytorską.

2.4.Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Zaplanowane przez wizytowaną jednostkę efekty kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia pod względem obszarów wiedzy korespondują z charakterystyką sylwetki absolwenta pedagogiki zawartą w standardzie. Poza ogólnymi celami w zakresie wiedzy Uczelnia orientuje się na kształtowanie ogólnie nakreślonych postaw (np. postawa otwartości i wrażliwości na potrzeby ludzi). Już precyzyjniej określa natomiast umiejętności, zwłaszcza w odniesieniu do prowadzonych specjalności. Konkretnie określa też poziom umiejętności językowych studentów. Na poziomie charakterystyk absolwentów Uczelnia dość ogólnie określa efekty kształcenia. Można natomiast oczekiwać, że na poziomie programów nauczania poszczególnych przedmiotów planowane efekty kształcenia będą opisane operacyjnie. W programach jednak dość często pojawiają się nieoperacyjne opisy efektów;

np. wyposażenie studentów w wiedzę..., rozwijanie umiejętności... Mamy więc tu do czynienia z opisem zadań nauczyciela akademickiego, a nie z opisem zamierzonych cech studentów.

W nauczaniu przedmiotów ujętych w standardzie sporo uwagi poświęca się specyficznym umiejętnościom intelektualnym; np. umiejętność posługiwania się specyficznym dla przedmiotu językiem i terminologią, umiejętność odróżniania pedagogicznej wiedzy potocznej od wiedzy naukowej, rozróżnianie i konfrontowanie różnych koncepcji. Taka orientacja podtrzymuje tradycje zaawansowanej teoretycznie pedagogiki akademickiej.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Proces dydaktyczny realizowany na kierunku pedagogika przez Wydział Nauk o Wychowaniu UŁ realizowany jest w typowych dla kształcenia akademickiego formach i metodach. Są to: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria i seminaria. O ile w przypadku wykładów stosowane są najczęściej metody podające wzbogacane czasami elementami dyskusji, to w przypadku już pozostałych typów zajęć dominują raczej metody ukierunkowujące i aktywizujące prace studentów, a więc kierowana dyskusja, przygotowywanie i prezentowanie projektów, zajęcia warsztatowe, praca w grupach problemowych, itp. Jedne i drugie formy zajęć wzbogacane są różnymi środkami multimedialnymi, takimi jak: rzutniki i tablice multimedialne, prezentacje i pokazy, filmy, przezroczka, itp. Wreszcie studenci prezentują w trakcie ćwiczeń własne prace i projekty, takie jak: referaty, prezentacje, projekty metodyczne, scenariusze zajęć, względnie prowadzą fragmenty zajęć w oparciu o wybraną metodę, przedstawiają samodzielne prace diagnostyczne, lub projekty działań wychowawczych, itp. Wskazanim metodom aktywizującym sprzyja liczebność grup studenckich, która w przypadku zajęć ćwiczeniowych mieści się w granicach 20 – 30 studentów, w przypadku zajęć konwersatoryjnych – w granicach 15 – 25, ćwiczeń metodycznych – od 10 – 20, seminariów licencjackich – 10 – 20 osób, a w przypadku seminariów magisterskich w granicach 8-12 osób. Indywidualne kontakty ze studentami, zwłaszcza w trakcie zajęć typu seminaryjnego, czy też podczas

dyżurów pracowniczych sprzyjają niewątpliwie indywidualnej pracy ze studentami, zwłaszcza w przygotowywaniu przez nich prac dyplomowych, czy też rozmaitych prac kontrolnych, projektowych, zajęć pokazowych, itp. Wskazane formy i metody dydaktyczne stosowane są zarówno wobec studentów studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, a także odnoszą się do studiów I i II stopnia.

Wydział w coraz większym stopniu wykorzystuje w procesie dydaktycznym technologie informatyczne, obecnie jednak nie prowadzi regularnego kształcenia na odległość. Jedynie, zwłaszcza w przypadku studentów studiów niestacjonarnych i w przypadku najczęściej seminariów pracownicy wykorzystują do konsultacji techniki informatyczne, co niewątpliwie sprzyja dostępności studentów do pracowników i rozszerza możliwości odbywania konsultacji w trakcie przygotowywania prac dyplomowych.

Wizytowany Wydział dysponuje także niezbędnymi urządzeniami technicznymi dla niesłyszących i niedosłyszących. Dzięki wsparciu ze strony PFRON-u istnieje możliwość korzystania podczas niektórych zajęć, konsultacji i egzaminów z usług tłumacza języka migowego. Ponadto budynek, w którym mieści się Wydział i odbywają się zajęcia, wyposażony jest w windy oraz w niezbędne ułatwienia architektoniczne (w tym podnośnik dla wózków inwalidzkich) ułatwiające przemieszczanie się osób niepełnosprawnych. Na Wydziale studiuje aktualnie 64 studentów niepełnosprawnych.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Oprócz ramowych programów nauczania wizytowana jednostka przedstawiła szczegółowe, rozbudowane sylabusy, które ukazują autorskie koncepcje kształcenia poszczególnych nauczycieli akademickich. Sylabusy obejmują wszystkie składniki projektowania dydaktycznego. Treści kształcenia są adekwatne do celów. Należy zwrócić uwagę na liczne, szczegółowe, a zarazem klarownie uporządkowane opisy treści nauczania. Na podstawie analizy sylabusów można stwierdzić, że studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych realizują te same programy.

Analiza sylabusów stwarza podstawy do wysokiej oceny projektowania dydaktycznego na Wydziale Nauk o Wychowaniu UŁ.

Ramowe programy nauczania są dostępne w wersji elektronicznej. Z przeprowadzonych rozmów z kadrami i studentami wynika, że nauczyciele akademicy prezentują swe rozbudowane sylabusy studentom na zajęciach inicjujących poszczególne przedmioty.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Praktyki na wizytowanym Wydziale realizowane są zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia. Obejmują one łącznie 8 tygodni (160 godzin) i obowiązują studentów studiów I stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych. Realizowane one są w formie praktyki śródrocznej i praktyki ciągłej. Ich cele i zadania podporządkowane zostały przyjętej przez Wydział koncepcji studiów pedagogicznych. Poszczególne formy praktyk realizowane są według szczegółowych regulaminów opracowanych przez poszczególnych kierunkowych opiekunów praktyk w porozumieniu z kierownikami jednostek organizacyjnych odpowiadających za daną specjalność.

Praktyki śródroczne zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizowane są w trakcie II i III roku studiów (po 30 godz. w każdym roku). Z kolei praktyki ciągłe realizowane są wyłącznie przez studentów stacjonarnych po 4 i 5 semestrze w okresie września i przełomu lutego i marca w łącznym wymiarze pięciu tygodni (100 godz.) . Z uwagi na specyfikę studiów niestacjonarnych, studenci odbywają wyłącznie praktyki ciągłe, które realizują w trzech turach w łącznym wymiarze 160 godz. (8 tygodni)

Podstawę skierowania studenta na praktykę stanowi porozumienie zawarte przez Uniwersytet Łódzki z jednostką przyjmującą studenta oraz regulamin praktyk określający cele i zadania praktyki oraz czynności, jakie student ma do wykonania, a także warunki zaliczenia.

Z załączonych materiałów wynika, że studenci Wydziału Nauk o Wychowaniu mają bardzo szerokie możliwości odbywania swoich praktyk zgodnie ze studiowaną specjalnością. Wśród tych instytucji znajdują się rozmaite typy przedszkoli i szkół, placówki opiekuńczo-wychowawcze i socjalne, terapeutyczne, kulturalne, oświatowe, profilaktyczne i resocjalizacyjne, placówki wsparcia i pomocy społecznej, wychowania specjalnego, itp. W sumie Wydział współpracuje w tym względzie z licznymi instytucjami i stowarzyszeniami miasta oraz regionu.

Obok kierunkowych opiekunów praktyk nad całością organizacji i kontroli praktyk czuwa Wydziałowy Kierownik Praktyk dysponujący w tym względzie stosownymi pełnomocnictwami Dziekana. Koordynuje on cały system praktyk, gromadzi stosowne sprawozdania oraz każdego roku opracowuje dla Władz Wydziału i Uczelni według obowiązującego w Uczelni wzoru sprawozdanie z odbytych praktyk. Należy przy tej okazji podkreślić, że realizowany na wizytowanym Wydziale system praktyk prowadzony jest z

dużą starannością, a w organizację i kontrolę ich przebiegu zaangażowanych jest wielu nauczycieli akademickich.

Pewnym problemem jest niewątpliwie brak praktyk na studiach II stopnia, których nie przewidują obowiązujące standardy kształcenia. Rodzi to bowiem konieczność uzupełniania praktyk przez studentów decydujących się na studia pedagogiczne dopiero na etapie studiów II stopnia.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Organizacja studiów na wizytowanym Wydziale nie odbiega od typowego dla szkolnictwa wyższego trybu realizacji procesu nauczania. Zajęcia na studiach stacjonarnych w miarę równomiernie rozłożone są w ciągu tygodnia od poniedziałku do piątku. Z racji tego, że Wydział dysponuje obecnie dobrymi warunkami lokalowymi, większość zajęć realizowana jest w godzinach przedpołudniowych i wczesno popołudniowych. W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia muszą być komasowane w piątki w godzinach popołudniowych oraz w soboty i w niedziele przez cały dzień do godzin wieczornych. Przeciętnie zjazdy na studiach niestacjonarnych planowane są co dwa tygodnie, w liczbie od 7 do 10 w semestrze.

Realizowana na Wydziale liczba godzin jest zgodna ze standardami kształcenia i planami studiów. Na studiach stacjonarnych jest większa o 69 godzin od minimum określonego w standardzie. Nie pociąga to za sobą szczególnego przeciążenia studentów. Natomiast na studiach II stopnia zachowana została liczba godzin przewidziana w standardach kształcenia.

Terminy sesji egzaminacyjnych i liczba planowanych w nich egzaminów jest zgodna z obowiązującymi planami. Nie odnotowano rozwiązań, które powodowałyby przeciążenie studentów obowiązkami dydaktycznymi.

Należy równocześnie odnotować, że obciążenia dydaktyczne pracowników mieszczą się w ustawowych granicach. Liczba nadgodzin jest stosunkowo niewielka i tylko w kilku przypadkach (głównie wśród wykładowców i starszych wykładowców) można było odnotować przekraczającą 1/3 obowiązującego pensum. Dokonany przed kilkoma laty przez Władze Dziekańskie przegląd planów studiów i przeprowadzona integracja niektórych przedmiotów oraz zajęć dała pozytywne efekty w postaci racjonalnego obciążenia nauczycieli akademickich obowiązkami dydaktycznymi.

Organizację toku kształcenia w wizytowanej jednostce należy ocenić pozytywnie.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Wśród hospitowanych zajęć przeważały zajęcia z przedmiotów związanych ze specjalnościami. Hospitacje ujawniły pewne zróżnicowanie jakości zajęć głównie ze względu na rozwiązania metodyczne. Stwierdzono interesujące rozwiązania zorientowane na aktywizację studentów. Równocześnie stwierdzono zajęcia, w trakcie których studenci dyktowali opracowane przez siebie referaty. W zdecydowanej jednak większości obserwowane zajęcia ujawniały przemyślane koncepcje metodyczne. Stwierdzono, że niektórzy nauczyciele planują jednostki tematyczne obejmujące cykle zajęć prowadzonych w różnych formach; na przykład łączenie zajęć prowadzonych w uczelni z zajęciami terenowymi. Hospitacje ujawniły zdarzające się trudności związane z angażowaniem się studentów w zajęcia spowodowane ich słabym przygotowaniem.

Wnioski:

Generalnie koncepcję kształcenia i jej realizację w wizytowanej jednostce należy ocenić pozytywnie. Planowanie i projektowanie dydaktyczne respektuje wymagania standardu oraz przyjętą wizję sylwetki absolwenta zarówno w odniesieniu do kierunku studiów jak i do prowadzonych specjalności. Pozytywnie należy też ocenić projektowanie dydaktyczne pod względem uszczegółowienia sylabusów i korespondencji pomiędzy celami kształcenia a doбором treści i stosowanymi metodami dydaktycznymi. Należy zwrócić uwagę na ujednolicone standardy oceniania studentów, dobrą organizację toku studiów, dobrą organizację praktyk i ich rzetelną kontrolę, zróżnicowanie metod dydaktycznych i form aktywizacji studentów.

Należy też wskazać na obszary wymagające poprawy. Należą do nich: poziom części prac dyplomowych oraz metodyczny poziom niektórych zajęć.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

- 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,

Odpowiedzialnym za jakość kształcenia jest Dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu i Kolegium Dziekańskie. Za nadzór nad jakością kształcenia w ramach poszczególnych specjalności odpowiedzialni są kierownicy jednostek organizacyjnych (katedr, zakładów, pracowni). Przyjęte główne procedury w zakresie zapewnienia jakości kształcenia to: ewaluacja wszystkich zajęć przez studentów po zakończeniu każdego semestru, ocena pracowników przez Wydziałową Komisję Oceniającą. Stosowana polityka zmierza w kierunku podnoszenia kompetencji pracowników. Przykładem jest realizowany Program Rozwoju Wydziału Nauk o Wychowaniu w ramach strategii rozwoju Uniwersytetu Łódzkiego (projekt współfinansowany z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej nr umowy UDA-POKL.04.01- 00-189/09-00) obejmuje staże i wizyty studyjne pracowników realizowane w ośrodkach zagranicznych. W trakcie trwania projektu (2010-2013) 22 pracowników będzie mogło nawiązać lub rozwinąć współpracę z kolegami z wiodących ośrodków naukowych w Europie, a także zgromadzić materiały do indywidualnej pracy naukowej. Wspomniany Program Rozwoju obejmuje także szereg szkoleń i warsztatów poszerzających zakres kompetencji pracowników naukowych i doskonalących ich umiejętności dydaktyczne.

Studenci biorą czynny udział w okresowej ocenie nauczycieli akademickich poprzez wypełnianie ankiet. Wypełniają ankietę, w której znajdują się pytania dotyczące wszystkich wykładów i ćwiczeń odbywających się w danym semestrze, co semestr po jego zakończeniu. Pytania są jasno i precyzyjnie sformułowane, dzięki czemu ma się pełną ocenę danego pracownika. Wypełnione ankiety opracowują powołane osoby przez kierowników katedr, instytutów. Zestawienie zbiorcze – wyniki ankiet przedstawiane są kierownikom poszczególnych komórek, jak i Dziekanowi Wydziału, którzy podejmą stosowne działania (np. rozmowa z pracownikiem) w momencie gdy ocena danego pracownika jest bardzo niska. Studenci nie mają możliwości i wglądu do ankiet, przedstawiciele Samorządu Studenckiego mogliby ewentualnie zostać zapoznani z wynikami ankiety, ale na chwilę obecną nie są informowani.

- 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów

nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),

Z udostępnionej dokumentacji oraz przeprowadzonych rozmów wynika, że w plany nauczania oraz programy są systematycznie aktualizowane. Wszystkie udostępnione autorskie programy nauczania miały zapis, że opracowano je na rok ak. 2009/10. Programy nauczania są omawiane na zebraniach katedr. Plany nauczania są zatwierdzane przez Radę Wydziału. Z przeprowadzonych rozmów wynika, że studenci mają możliwość zgłaszania postulatów dotyczących planów i programów nauczania.

3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),

Analiza protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych wykazała, że w wizytowanej jednostce uzgodniono standardy wymagań. Świadczą o tym opisane w pkt. 2.1. charakterystyki rozkładów ocen. Stosowane formy weryfikacji są dość zróżnicowane i obejmują testy, pisemne opracowania wskazanych przez egzaminatora zagadnień, egzaminy ustne (zwłaszcza z przedmiotów specjalistycznych) oraz prace zaliczeniowe i udokumentowane wykonanie zadań praktycznych

Na uwagę zasługuje systematyczność weryfikowania osiągnięć studentów. Większość przedmiotów kończy się egzaminami lub zaliczeniami na ocenę.

4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Wydział okresowych ocen pracowników, które zgodnie ze Statutem Uczelni przeprowadza się nie rzadziej niż co cztery lata. Podstawę oceny stanowią osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne nauczyciela akademickiego, w tym w szczególności publikacje, uczestnictwo w konferencjach naukowych, kierowanie i udział w programach badawczych, przeprowadzone przewody doktorskie, uczestnictwo w postępowaniach przy nadawaniu kolejnych stopni naukowych, ilość i rodzaj prowadzonych zajęć dydaktycznych, autorstwo podręczników, skryptów i pomocy dydaktycznych, itp. Każdorazowo przy ocenie dydaktycznej nauczyciela, zasięga się opinii studentów o jakości prowadzonych zajęć.

Odnosi się ona głównie do stawianych przez pracownika wymagań, zasobu przekazywanej wiedzy i umiejętności, komunikatywności, organizacji i zainteresowania wykładanym przedmiotem itp. Ewaluacja zajęć przeprowadzana jest po zakończeniu każdego semestru i podlegają jej wszyscy nauczyciele prowadzący w danym semestrze zajęcia dydaktyczne. Wyniki ewaluacji omawiane są z pracownikami w ramach poszczególnych katedr, a w przypadku niskiej oceny wspólnie z nauczycielem podejmowane są środki zaradcze.

Ponadto stałym elementem wewnętrznego systemu jakości kształcenia są hospitacje zajęć przeprowadzane najczęściej przez kierowników zakładów i katedr. Szczególnie podlegają tej formie młodzi pracownicy nauki, co stanowi element doskonalenia ich warsztatu dydaktycznego. Przedmiotem oceny staje się najczęściej stopień przygotowania nauczyciela do prowadzonych zajęć, ich merytoryczna poprawność, ocena metody i organizacji zajęć, zgodność tematyki zajęć z sylabusem, ocena przebiegu zajęć i aktywności studentów. Z przeprowadzonej hospitacji sporządza się krótki protokół, który przechowywany jest w dokumentacji katedry.

5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),

Studenci wizytowanego kierunku studiów otoczeni są opieką nauczycieli akademickich w ramach każdej ze specjalności. Dla studentów trzech pierwszych semestrów nauki wyznacza się opiekuna roku. W okresie późniejszym funkcje opiekunów przyjmują promotorzy prac licencjackich i magisterskich

Wszelkie informacje dotyczące oferty kształcenia na Wydziale, stosowanych procedur, dyżurów pracowników, rozmaitych aktywności, wydarzeń, osiągnięć pracowników i studentów, itp. zamieszczane są na aktualizowanej stronie internetowej Wydziału.

Wydział nie prowadzi ankietyzacji studentów w związku z oceną pracowników administracji. System oceniania w tym względzie znajduje się jeszcze w fazie opracowywania. Studenci jednak mają możliwość zgłaszania Władzom Wydziału swoich uwag dotyczących pracy administracji.

6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),

Opinie studentów odnośnie jakości prowadzonych zajęć są przechowywane i podlegają każdorazowo ocenie Władz Wydziału, a także omawiane są w poszczególnych zespołach pracowniczych katedr i zakładów. Ostateczne wyniki ankietyzacji zamieszczane są w USOS-ie i w ten oto sposób docierają one również do studentów. Tam też jest miejsce na studenckie komentarze i oceny.

Podkreślić natomiast należy fakt pełnego dostępu studentów wizytowanego Wydziału do uzyskiwanych przez nich wyników w studiach. Dzięki wdrożeniu odpowiedniego systemu informatycznego (USOS) każdy student poprzez indywidualny kod dostępu może śledzić swoje wyniki w studiach.

Wszystkie pozostałe istotne informacje, w tym również dotyczące toku studiów, możliwości zatrudnienia, uczestnictwa w rozmaitych programach i wymianie międzynarodowej, itp. studenci uzyskują drogą ogłoszeń wywieszanych w gablotach oraz zamieszczanych na stronie internetowej Wydziału.

7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

Wszystkie wymienione tu informacje zawiera strona internetowa Wydziału www.wnow.uni.lodz.pl

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).

Studenci potwierdzili, że na wydziale prowadzone są ankiety oceniające nauczycieli akademickich. Zdaniem studentów proces ankietyzacji pewnie ma za zadanie poprawę jakości zajęć. Słyszeli, że Dziekan przeprowadza rozmowę z osobą, która otrzymała negatywną ocenę od studentów. Nigdy nie zapoznano ich z wynikami ankietyzacji. Studenci wizytowanego kierunku zasugerowali, że wyniki ankiet mogłyby zostać opublikowane dla ich przedstawicieli w Samorządzie, od których mogliby dowiedzieć się na temat ocen prowadzących.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W trakcie spotkania nauczyciele akademicy potwierdzili spostrzeżenia i wnioski związane z analizą protokołów egzaminacyjnych oraz systemem oceniania studentów. Przedstawiono również systematyczne prace w katedrach nad planami i programami nauczania. Spotkanie wykazało zainteresowanie kadry nauczającej kwestią jakości kształcenia. Zdaniem nauczycieli jakość kształcenia w znacznej mierze zależy od rzetelnej pracy dydaktycznej nauczycieli i studentów zwłaszcza w pierwszych semestrach studiów. Kadra nauczająca pozytywnie ocenia doświadczenia związane ze studencką ewaluacją zajęć, choć wskazywano na niebezpieczeństwa związane z przenoszeniem negatywnych, ale uzasadnionych doświadczeń studentów na ocenę nauczycieli. Wskazywano na przykłady uwzględniania opinii studentów w odniesieniu do projektowania zajęć oraz do stosowanych rozwiązań metodycznych. Zwrócono też uwagę na znaczenie indywidualnych kontaktów ze studentami.

Działający na Wydziale Nauk o Wychowaniu system zapewnienia jakości kształcenia spotyka się generalnie z pełną akceptacją grona nauczycieli akademickich. Przeprowadzana w każdym semestrze ankietyzacja na temat opinii studentów o jakości prowadzonych zajęć nie jest dla pracowników uciążliwa.

Istotne miejsce w istniejącym systemie oceny pracowników zajmują też hospitacje zajęć prowadzone w poszczególnych katedrach. Jest to źródło dodatkowych ocen jakości pracy pracowników, zwłaszcza młodych stażem pracy. Tym samym na ostateczną ocenę pracy dydaktycznej nauczyciela akademickiego składają się zarówno opinie studentów, ale i oceny z przeprowadzonych hospitacji zajęć, a także wyniki uzyskiwane przez studentów z poszczególnych przedmiotów nauczania.

Podczas spotkania pracowników Wydziału z zespołem wizytującym podnoszono także kwestię licznych obciążeń zwłaszcza młodych pracowników nauki obowiązkami dydaktycznymi. Wprawdzie nie wynikają one z dużych nadwymiarowych obciążeń godzinowych, ale z faktu studiowania dużej liczby studentów i rozmaitych innych dodatkowych obowiązków dydaktycznych i organizacyjnych. Wielu pracowników Wydziału podejmuje dodatkowe zatrudnienie w innych uczelniach, co składa się na realne ich obciążenie.

Mimo licznych obciążeń zebrani pracownicy wskazywali równocześnie na dobrą atmosferę panującą na Wydziale, która generalnie sprzyja awansom naukowym. Regularnie odbywają się seminaria doktorskie i podoktorskie, rozmaite spotkania autorskie i wykłady gościnne. Jedynym problemem jest tylko to, że Wydział nie posiada praw habilitacyjnych, co oczywiście stanowi pewną barierę w uzyskiwaniu kolejnego stopnia naukowego.

W końcowej wreszcie części spotkania wskazano również uwagę na związek dobrych warunków lokalowych z jakością kształcenia.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

W Uczelni działa Biuro Karier, a studenci obecni na spotkaniu korzystnie wypowiadali się o jego działalności. Uczelniane Biuro Karier korzysta z pomocy biura działającego na Wydziale, które działa w oparciu o działalność członków kół naukowych z Instytutu Psychologii. Studenci pomagają studentom (w ramach wolontariatu). Wydziałowe BK pomaga zainteresowanym określić swój profil i predyspozycje do pracy, prowadzą oni indywidualne diagnozy psychologiczne, warsztaty i szkolenia. Biuro Karier jest bardzo pomocne w znalezieniu oferty pracy, praktyk, stażu swoim studentom. Studenci potwierdzili prężne działanie BK, pozytywnie ocenili również fakt, iż na stronie internetowej i w gablotach są bieżące informacje.

Wnioski:

Generalnie wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w wizytowanej jednostce zasługuje na ocenę pozytywną. Nowych rozwiązań wymaga kwestia udostępniania studentom wyników ankietowych ewaluacji zajęć. Równocześnie należałoby wprowadzić dodatkowe rozwiązania systemowe sprzyjające podniesieniu jakości prac dyplomowych oraz metodycznej jakości prowadzonych zajęć.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	5	3 (2)	1 (0)	1	0
Doktor habilitowany	17	15 (10)	2 (1)	0	0
Doktor	94	63 (10)	30 (1)	1	0
Pozostali	54	24	26	1	3
Razem	170	105 (22)	59 (2)	3	3

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Wnioski: W ramach Wydziału Nauk o Wychowaniu w pełnym wymiarze czasu pracy jest zatrudnionych 167 nauczycieli akademickich, w tym 5 profesorów tytularnych, 17 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 94 ze stopniem naukowym doktora oraz 51 magistrów. Dla 164 nauczycieli akademickich pracujących w jednostce (aż dla ponad 96 %) Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (ok. 55 %). Profesorowie stanowią tylko niespełna 3 %, doktorzy habilitowani - 10 %, a osoby z tytułem zawodowym magistra - aż prawie 32 %. Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, iż Wydział Nauk o Wychowaniu jest jednostką wiążącą przyszłość przede wszystkim z własną kadrą naukowo-dydaktyczną i jej rozwojem.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	9 (5)	- (-)	- (-)
2006	3 (1)	1 (1)	- (-)
2007	2 (1)	1 (-)	- (-)
2008	4 (2)	3 (2)	1 (-)
2009	7 (4)	2 (2)	1 (1)
Razem	25 (13)	7 (5)	2 (1)

Wnioski: Dostrzegalny jest regularny, prężny rozwój naukowy kadry Wydziału Nauk o Wychowaniu. Nieco ponad połowa uzyskanych przez pracowników WNoW stopni i tytułów naukowych jest udziałem osób związanych z ocenianym kierunkiem.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- wymagania formalno-prawne:

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułu i stopni naukowych.

Do minimum kadrowego, wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.).

Dla niemal wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Przedłożona podczas wizytacji szczegółowa informacja o przydziale zajęć wykazała, iż w 3 przypadkach zaplanowano zajęcia dydaktyczne tylko na jednym z deklarowanych w oświadczeniu stopni studiów.

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

- wymagania merytoryczne

Wydział Nauk o Wychowaniu zgłosił do minimum kadrowego dla kierunku „pedagogika” 24 osoby: 2 profesorów doktorów habilitowanych posiadających dorobek w zakresie pedagogiki, 11 doktorów habilitowanych posiadających dorobek w zakresie pedagogiki, 9 doktorów posiadających dorobek w zakresie pedagogiki oraz 2 doktorów posiadających dorobek w dziedzinie nauki związanej z pedagogiką. Wszystkie zgłoszone osoby zostały zakwalifikowane do minimum kadrowego. Ich dorobek obejmuje spektrum zagadnień istotnych dla studiów pedagogicznych wraz z prowadzonymi przez WNoW specjalnościami.

- wniosek dotyczący spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego:

Wizytowana jednostka spełnia wymagania kadrowe do prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „pedagogika”.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi on 1:160,5 i jest wyższy od dopuszczalnej, określonej w rozporządzeniu wartości 1:180.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi zasadniczych zastrzeżeń i jest zgodna z kompetencjami i dorobkiem naukowym wykładowców.

Wykładowcy są dostępni dla studentów podczas regularnie odbywających się dyżurów (dwie godziny dydaktyczne w tygodniu). Informacje o dyżurach podane są przy pokojach poszczególnych katedr, a także na stronie internetowej wydziału. Jeżeli jest taka potrzeba pracownicy udzielają konsultacji indywidualnych, a także studenci mogą kontaktować się z nimi za pomocą poczty internetowej. Wydział w ostatnim czasie nie zatrudniał wykładowców z zagranicy.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Zebrani pracownicy zgodnie podkreślali, że na Wydziale panuje dobra atmosfera dla promowania nauki i awansów naukowych, Regularnie prowadzone są seminaria doktorskie i podoktorskie, wspierane jest aktywne uczestnictwo w konferencjach naukowych, istnieją możliwości studyjnych wyjazdów zagranicznych, stwarza się możliwości prowadzenia badań i publikowania ich wyników.

Zgodnie też podkreślano fakt zracjonalizowania obciążeń dydaktycznych do rozmiarów mieszczących się w ustawowych granicach. Przeprowadzona parę lat temu komasacja wykładów oraz przegląd poszczególnych planów kształcenia zaowocował znaczącą obniżką

obciążeń dydaktycznych i istniejących wcześniej licznych nadgodzin. To wszystko sprzyja dzisiaj zarówno jakości kształcenia, jak i dynamice rozwoju naukowego poszczególnych pracowników. Pozwala to aktualnie realnie myśleć o tym, aby Wydział w najbliższej przyszłości uzyskał prawa habilitacyjne.

Należy podkreślić silną identyfikację nauczycieli akademickich z Wydziałem manifestowaną w trakcie spotkania.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i ponumerowane. Teczki zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczone za zgodność z oryginałem.

We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Akty mianowania i umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia stosowała dotychczas własny wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego. Od przyszłego roku akademickiego planuje się wprowadzenie wzoru oświadczenia proponowanego przez Prezydium PKA.

Wnioski:

Sytuację kadrową Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ należy ocenić pozytywnie, zwłaszcza w świetle stwierdzonych faktów świadczących o jego rosnącym potencjale rozwojowym. Na uwagę zasługuje stabilność środowiska i identyfikacja kadry nauczającej z Uczelnią. Wydział spełnia formalno-prawne i merytoryczne wymagania kadrowe w zakresie prowadzonych studiów.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Wydział Nauk o Wychowaniu UŁ posiada aktualnie kategorię II według systemu parametryzacji Rady Nauki.

Działalność naukowa wizytowanej jednostki koncentruje się zarówno wokół grantów ministerialnych, grantów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, grantu finansowanego przez Prezydenta Miasta Łodzi, wreszcie grantów finansowanych ze środków przeznaczonych na działalność statutową i na tzw. badania własne. Aktualnie na Wydziale realizowanych są: 4 granty ministerialne, 3 granty europejskie, 1 finansowany przez Prezydenta m. Łodzi oraz 17 grantów finansowanych ze środków statutowych i środków w kategorii „badania własne”. Ponadto 6 pracowników Wydziału prowadziło w ostatnich latach badania i studia związane z przygotowywaniem rozpraw wymaganych dla zdobycia kolejnych stopni naukowych.

Szczegółowa analiza wykazanych grantów mieści się w obszarze pedagogiki i służy bezpośrednio jej rozwojowi. Ostatnio realizowane tematy koncentrowały wokół takich zagadnień jak:

- analiza teoretyczno – metodologiczna podstaw pedagogiki i subdyscyplin pedagogicznych,
- badania nad historią myśli pedagogicznej i instytucji pedagogicznych,
- analiza uwarunkowań i form profesjonalizacji działań zawodowych pedagogów,
- analiza uwarunkowań jakości życia różnych kategorii osób oraz profilaktyka różnego typu zagrożeń rozwojowych.

Ponadto realizowanemu procesowi dydaktycznemu służyły również organizowane w latach 2007-2010 konferencje naukowe, zarówno o zasięgu międzynarodowym, krajowym i regionalnym. W sumie w ostatnim okresie czasu Wydział zorganizował 24 konferencje naukowe. Realizowany przez Wydział proces dydaktyczny wspierały liczne publikacje pracowników. Ich rodzaje i liczbę prezentuje m.in. załącznik nr 6.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

Na wizytowanym kierunku studiów działają trzy koła naukowe studentów pedagogiki. Ich celem jest integracja środowiska studenckiego ze środowiskiem naukowym, rozwijanie i

kształtowanie aktywności naukowej studentów, a także prowadzenie samodzielnych prac naukowych we współpracy z pracownikami oraz rozwijanie wiedzy i umiejętności pedagogicznych. Z przeprowadzonej analizy wynika, że rozwój studenckiego ruchu naukowego został zintensyfikowany w ostatnich 5 – 6 latach. Dowodzą tego daty zorganizowania kół naukowych.

Koło Naukowe Pedagogów (rok założenia 2007) - skupia studentów zainteresowanych problematyką edukacji regionalnej, animacji społeczno – kulturalnej oraz profilaktyki społecznej. W dotychczasowej działalności studenci podejmowali w ramach koła liczne aktywności, propagowali wśród studentów ideę wolontariatu, podejmowali liczne działania na rzecz rozmaitych instytucji i stowarzyszeń. Zorganizowali konferencję naukową na temat „Student aktywny”, brali udział w badaniach pilotażowych międzynarodowego projektu n.t.: „Agresja wśród przedszkolaków”, organizowali liczne działania akcyjne.

Koło Naukowe Pedagogiki „Paradygmat” (rok założenia 2007) – skupia studentów różnych specjalności pragnących podejmować rozmaite inicjatywy badawcze i doskonalić umiejętności pisanie tekstów naukowych i organizowania konferencji naukowych, a także chcących rozwijać swoje kompetencje pedagogiczne w bezpośrednim kontakcie z praktyką. Studenci podejmowali w/w zakresach rozmaite inicjatywy na terenie Wydziału i poza nim. Do stałych działań członków koła należy redagowanie czasopisma studenckiego Wydziału - *Studencki Przegląd Pedagogiczny* – w którym zamieszczane są zarówno artykuły pracowników, jak i studentów.

Koło Naukowe Quzzical (rok założenia 2004) – skupia studentów których łączy potrzeba wspólnych działań artystycznych, w tym również i rozwijanie własnych zamiłowań i uzdolnień artystycznych. W ramach koła działają rozmaite sekcje, które zajmują się realizacją rozmaitych projektów teatralnych, muzycznych, plastycznych, itp. Koło każdego roku organizuje liczne programy artystyczne na terenie Uczelni i poza nią.

Opinie studentów o kołach naukowych są pozytywne. Studenci działający w kołach naukowych mają możliwość uczestniczenia w seminariach naukowych, konferencjach, sympozjach. Studenci współorganizują konferencje, podczas których mają możliwość wystąpienia i zaprezentowania swoich badań czy referatów. Studenci bardzo pręźnie aktywizują się w pracach na rzecz badań naukowych. Uczelnia daje im pełną swobodę działań, jak również wspiera w prowadzeniu badań i późniejszym publikowaniu wyników na konferencjach uczelnianych, jak i ogólnopolskich.

Studenci mają możliwość wyjazdu na studia zagranicę. Studenci narzekali na brak pełnej informacji dotyczącej możliwości wyjazdów zagranicznych. Zauważyli znaczną poprawę w porównaniu z zeszłym rokiem, jednak by zwiększyć mobilność studentów, zasugerowali utworzenie oddzielnego biura promującego wymianę zagraniczną.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Wydział Nauk o Wychowaniu współpracuje z licznymi uczelniami zagranicznymi w ramach programu Erasmus, co skutkuje liczną wymianą studentów. Wśród uczelni tych dominują szkoły wyższe z Niemiec, Czech, Litwy, Wielkiej Brytanii, Włoch, Francji, Szwecji, itp. W okresie ostatnich trzech lat w ramach programu Socrates/Erasmus wyjechało 68 studentów. Ponadto 82 pracowników Wydziału skorzystało z wyjazdów zagranicznych. Wydział z kolei gościł i kształcił w sumie w minionym okresie czasu 31 studentów zagranicznych w ramach programu Socrates/Erasmus, a także 91 pracowników zagranicznych uczelni. Niewątpliwie liczna wymiana zagraniczna zarówno studentów, jak i nauczycieli akademickich służy realizowanemu przez Wydział procesowi kształcenia.

Wnioski:

Wydział Nauk o Wychowaniu przejawia wysoką aktywność i skuteczność w zakresie pozyskiwania grantów badawczych z różnych źródeł. Sprzyja to intensywności prac badawczych. Pod tym względem Wydział potwierdza stwierdzony przy analizie stanu kadrowego potencjał rozwojowy. Należy podkreślić rozwój kontaktów międzynarodowych sprzyjających zainicjowaniu nowych kierunków badań.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W skład bazy materialnej Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ wchodzi następujące obiekty: kompleks obiektów przy ul. Pomorskiej 46/48, obiekt przy ul. Smugowej 10/12, obiekt przy ul. Narutowicza 61/63. Kompleks obiektów przy ul. Pomorskiej 46/48 składa się z dwóch budynków połączonych łącznikiem: W budynku głównym znajduje się dziekanat, sale wykładowe, oraz pomieszczenia biurowe, a także bufet dla studentów i pracowników. Budynek składa się z 5 kondygnacji: piwnica – szatnia, pracownia techniczna, zaplecze, punkt ksero, parter – 2 sale konferencyjne o łącznej powierzchni, wyposażone w nagłośnienie, a jedna z nich dodatkowo wyposażona w rzutnik multimedialny; sekretariat dziekanatu, pokój kierownika dziekanatu, oraz gabinet dziekana wydziału i gabinety prodziekanów, dziekanat wydziału składający się z dwóch sal.

I piętro: 6 sal wykładowych (w 5 z nich znajduje się telewizor i w 1 dodatkowo telewizor plazmowy 50 cali, w 3 – rzutnik multimedialny; w 2 – video, w 2 – DVD oraz w 1 – tablica interaktywna); pokój administracyjny; cztery pokoje projektów UE – łącznie oraz sala Rady Wydziału, wyposażona w rzutnik multimedialny i sprzęt nagłaśniający, II piętro 11 sal wykładowych (w 7 z nich znajduje się telewizor, w 3 – rzutnik multimedialny, w 3 – video i w 2 – DVD) III piętro: pracownie muzyczne; pracownie komputerowe, sala teatralna z lustrem, pracownie plastyczne, sala dydaktyczna; a także 4 pokoje pracowników, Studentów i Koła Naukowego Pedagogiki. Budynek w podwórzu składa się z 3 kondygnacji: parter – biblioteka Wydziału (w tym: czytelnia, magazyn biblioteki, 2 pokoje, Aula Wydziału na 200 miejsc wyposażona jest w rzutnik multimedialny, DVD, nagłośnienie oraz pętlę indukcyjną dla niesłyszących. Na I i II piętrze znajdują się pokoje pracowników oraz sekretariaty i gabinety Kierowników Jednostek: Katedra Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej zajmuje 5 pomieszczeń Katedra Badań Edukacyjnych zajmuje 5 pomieszczeń; Katedra Historii Wychowania i Pedagogiki zajmuje 4 pomieszczenia; Zakład Dydaktyki i Kształcenia Nauczycieli zajmuje 4 pomieszczenia, Katedra Pedagogiki Społecznej zajmuje 4, Katedra Edukacji Artystycznej zajmuje 4, Katedra Teorii Wychowania zajmuje 4, Zakład Andragogiki i Gerontologii Społecznej zajmuje 2 pomieszczenia. W obiekcie Wydziału Nauk o Wychowaniu przy ul. Smugowej 10/12, poza Instytutem Psychologii, siedzibę ma Pracownia Pedagogiki Specjalnej. W obiekcie znajdują się sale wykładowe, pomieszczenia biurowe dla pracowników, szatnia, bufet dla pracowników i studentów oraz punkt ksero.

Pracownia Pedagogiki Specjalnej zajmuje 7 pomieszczeń; a także wykorzystuje 10 sal wykładowych (w tym 1 wyposażona w rzutnik multimedialny, telewizor i video oraz 1 – w rzutnik multimedialny i zestaw komputerowy) oraz aulę na 177 miejsc, wyposażoną w rzutnik multimedialny, komputer oraz pętlę indukcyjną dla niesłyszących. W obiekcie przy ul. Narutowicza 61/63 siedzibę ma Pracownia Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego. Obiekt jest łącznikiem pomiędzy budynkiem głównym, w którym siedzibę ma Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, a budynkiem Rektoratu UŁ. W budynku głównym znajduje się szatnia oraz bufet dla studentów i pracowników. Pracownia Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego zajmuje 8 pomieszczeń; a także wykorzystuje 8 sal wykładowych (w tym 1 wyposażona w rzutnik pisma, telewizor i video oraz 1 – w rzutnik pisma) oraz aulę na 360 miejsc, wyposażoną w rzutnik multimedialny.

Zasoby biblioteczne Biblioteki Wydziału Nauk o Wychowaniu (związane z ocenianym kierunkiem): wydawnictwa zwarte – 42 345 woluminy, wydawnictwa ciągłe – 5 551 woluminy, zbiory specjalne – 53 płyty. Studenci pedagogiki mają dostęp do wielu bibliotek m.in.: Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. prof. T. Kotarbińskiego w Łodzi, Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Należy podkreślić, iż Biblioteka Wydziałowa wraz z Biblioteką UŁ (BUŁ) włączona jest w system biblioteczny „Horizon” w module katalogowania i udostępniania, dzięki czemu jej użytkownicy, korzystając z Internetu, mają pełny przegląd księgozbioru i mogą zamawiać książki drogą elektroniczną. W bibliotece udostępnionych jest dla użytkowników 21 komputerów. Korzystając z BUŁ studenci pedagogiki mają m.in. wolny dostęp do księgozbioru pedagogicznego, rozszerzającego księgozbiór Biblioteki Wydziałowej. Obie biblioteki udostępniają wszystkie najważniejsze czasopisma pedagogiczne. Studenci pedagogiki mają dostęp w siedzibie Wydziału do szerokopasmowego Internetu. W dwóch pracowniach dydaktycznych (komputerowych) znajdują się 42 komputery, 2 komputery w pokoju koła naukowego i samorządu studenckiego oraz 2 komputery zainstalowane zostały na korytarzu obok dziekanatu, dzięki czemu studenci w nagłych przypadkach mogą korzystać z systemu USOS lub sprawdzać inne informacje. W kawiarence, bibliotece oraz na korytarzach w budynku dydaktycznym dostępny jest również Internet bezprzewodowy (hotspot).

Sale, w których odbywają się zajęcia wyposażone są w następujący sprzęt multimedialny: rzutniki multimedialne – 8 szt.; telewizory - 8 szt.; odtwarzacze video – 5 szt.; odtwarzacze DVD – 3 szt. oraz magnetofony CD – 7 szt. Dziekanat wyposażony jest w następujący sprzęt: zestawy komputerowe (w tym: komputer, myszka, klawiatura, monitor,

UPS) – 26 szt.; drukarki – 30 szt. (w tym: 9 laserowych dwustronnych, 2 laserowe kolorowe, 2 igłowe – do drukowania dyplomów, 17 laserowych); kserokopiarki – 6 szt. (w tym: 1 kolorowa); niszczarki – 7 szt.; skanery – 2 szt.; 1 fax oraz 1 bindownica. Ponadto jednostki organizacyjne (katedra/zakład/pracownia) mają do dyspozycji: zestawy komputerowe – 48szt., drukarki laserowe -36, notebooki – 7 szt., drukarki laserowe – 4 szt., kserokopiarki – 2 szt., 1 rzutnik multimedialny, rzutniki pisma – 4 szt., radiomagnetofony – 15 szt., 8 fax, 4 niszczarka, 4 kamera video, 3 odtwarzacze video, 3 telewizory, 14 kserokopiarek, 9 rzutników multimedialnych i 3 skanery, dyktafony szt.3.

Bazę lokalową i dydaktyczną WNoW należy ocenić bardzo wysoko, zwłaszcza że w ostatnich kilku latach w związku z zagospodarowaniem nowych obiektów radykalnie się ona poprawiła. Osiągnięcie to jest bezspornym sukcesem władz Wydziału, a także odzwierciedla jego rangę w całej Uczelni.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej).

Budynki, którymi dysponuje w większości są przystosowane (wyposażone w windy, podjazdy) do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Z opinii studentów wynika, że budynek B wymaga zmian infrastrukturalnych, gdyż są tam wąskie korytarze, ciężkie drzwi i brak windy, jak i podjazdów.

Studenci dobrze ocenili wyposażenie bazy dydaktycznej. Dostęp do bezprzewodowego Internetu jest w większości budynków, w których odbywają się zajęcia.

Wnioski:

Obecna baza lokalowa Wydziału wraz z jej wyposażeniem dydaktycznym zasługuje na bardzo wysoką ocenę. Pod tym względem Władze Wydziału wraz z jego środowiskiem odniosły w ostatnich latach niezaprzeczalny sukces. Pozostaje życzyć, by sprzęt wspomagający kształcenie był często i efektywnie wykorzystywany.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

W wizytowanej Uczelni działa wydziałowy Samorząd Studencki zrzeszający 7 osób. Udział studentów w organach kolegialnych Uczelni w liczbie 20 % składu jest spełniony. W Radzie Wydziału na 43 członków jest 9 studentów, co daje 20,9% udziału, natomiast udział studentów w Senacie Uczelni jest na poziomie 20,5%, gdyż na 78 członków jest 16 studentów (warunek wynikający z Ustawy, art. 61 ust. 3). Przedstawiciele studentów są obecni w składzie Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla studentów, jak również w Komisji Dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich.

Samorząd posiada własną stronę internetową, z której można dowiedzieć się o działaniach podejmowanych przez Samorząd. Przedstawiciele Samorządu bardzo pozytywnie oceniają relacje i współpracę z władzami Uczelni. Samorząd posiada własne biuro, wyposażone w sprzęt komputerowy, telefon, drukarkę oraz dostęp do Internetu. Wszelkie środki finansowe Samorząd otrzymuje od Rektora Uczelni rokrocznie na swoją działalność. Uczelnia stwarza dogodne warunki do funkcjonowania Samorządu.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Samorząd Studencki czynnie uczestniczy w pracach Komisji Stypendialnej, Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Studenci są zadowoleni ze sposobu i wysokości wypłacanych przez uczelnię świadczeń socjalnych. Decyzję o przyznaniu bądź nie stypendium student otrzymuje w formie pisemnej – wysyłanej na podany przez studenta adres do korespondencji i równocześnie na indywidualne konto studenta w systemie USOS.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Spotkanie ze studentami kierunku – Pedagogika, prowadzonym na Wydziale Nauki o Wychowaniu odbyło się dnia 7 maja 2010 roku w sali wykładowej, znajdującej się w budynku Uczelni. Studenci obecni na spotkaniu reprezentowali studia stacjonarne.

Wśród obecnych było 3 reprezentantów kół naukowych, 7 studentów pobiera w bieżącym roku akademickim stypendium socjalne, a 7 osób stypendium za wyniki w nauce.

Studenci pozytywnie ocenili pracę pracowników dziekanatu. Godziny dostępności dziekanatu są wystarczające. Według nich panie z dziekanatu są miłe i pomagają w załatwieniu spraw, z jakimi studenci do nich przychodzą. Pozytywnie ocenili informacje

zamieszczane na stronie, jak i w gablotach znajdujących się przy dziekanacie, dotyczące ścieżki studiów, dyżurów pracowników, kontaktu z nauczycielami akademickimi, informacji dotyczących harmonogramu roku akademickiego czy odpłatności za studia, itp.

Pozytywnie odniesiono się do pracy dziekana, który jest dostępny w czasie dyżurów, jak i poza nimi można się z nim umówić na indywidualne spotkanie oraz przyjaźnie nastawiony do studentów.

Studenci zapytani o zasoby biblioteki stwierdzili, że jej zasoby są wystarczające i na ogół nie mają problemów z wypożyczeniem pozycji, które ich interesują. Mają oni możliwość korzystania z komputerów znajdujących się na terenie uczelni.

Praktyka może być również zaliczona na podstawie zaświadczenia o pracy w takich jednostkach jak szkoły podstawowe, czy gimnazja. Studenci często korzystają z usług wydziałowego, jak i uczelnianego Biura Karier

Lektoraty z języków obcych w większości prowadzone są na wysokim poziomie, tak wynika z opinii studentów. Grupy są podzielone według poziomu zaawansowania.

Studenci dobrze ocenili system przyznawania stypendiów socjalnych na kierunku. Ich zdaniem regulamin jest jasny i zrozumiały, wszelkie wątpliwości wyjaśniają kompetentni pracownicy dziekanatu, a kwoty stypendiów są na odpowiednim poziomie.

Według studentów działalność Samorządu Studenckiego nie była widoczna do zeszłego roku. Obecnie sytuacja i wizerunek Samorządu Studenckiego znacznie się poprawia i studenci dostrzegają jego obecność i działania.

Studenci zapytani o seminarium dyplomowe potwierdzili możliwość wyboru i proponowania własnego tematu. Pozytywnie odnieśli się do projektów społecznościowych, które w ramach pracy dyplomowej mogą realizować.

Wniosek:

Pozytywna ocena spraw będących przedmiotem analizy i oceny tej części raportu.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart okresowych osiągnięć studenta i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta i księga dyplomów są prowadzone w formie elektronicznej, centralnie dla całej Uczelni zgodnie z § 9 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Numer albumu przypisany jest studentowi na wszystkich kierunkach i poziomach studiów realizowanych przez studenta w Uczelni. Numer albumu studenta odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej.

Protokoły zaliczenia przedmiotu są prowadzone zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych teczek studentów oraz osób skreślonych z listy studentów, wykazała, iż są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich wszystkie wyczerpują wymaganą przepisami formę.

Oglądowi poddano losowo wybrane indeksy i karty okresowych osiągnięć studenta. Nie stwierdzono w nich poważnych uchybień. Rejestr wydawanych indeksów i legitymacji jest prowadzony w formie tradycyjnej. Wpisy są sporządzane zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oglądowi poddano losowo wybrane dyplomy i suplementy oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu dyplomowego są prowadzone prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Nie stwierdzono uchybień w pozostałej dokumentacji związanej z procesem dyplomowania.

Załącznik dodatkowy nr VIIIA – Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów.

Wnioski:

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż dokumentacja ta jest prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		x			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		x			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		x			
Cz. II	Efekty kształcenia		x			
Cz. V	Badania naukowe		x			
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		
Cz. VI	Baza dydaktyczna	x				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		x			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		x			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		x			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia		x			

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce oraz ewentualne zalecenia.

W odpowiedzi na raport Wydział Nauk o Wychowaniu przesłał informacje oraz dokumenty dotyczące:

- zainicjowanej i rozwijanej współpracy ze regionalnymi środowiskami pracodawców, organizacjami społecznymi i instytucjami, która zacieśnia związki Uczelni z otoczeniem i owocuje rozszerzeniem oferty edukacyjnej;
- prowadzonej akcji wydawniczej prezentującej wyniki prowadzonych badań;
- współpracy naukowej z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi;
- rozwijanego studenckiego ruchu naukowego.

Przekazane informacje nie odnoszą się do zawartych w raporcie PKA wniosków, ani do kończącej raport sumarycznej oceny spełnienia standardów jakości kształcenia. Wobec tego oceny zawarte w tabeli nie ulegają zmianie.

Wydział Nauk o Wychowaniu poinformował, że stwierdzone w raporcie PKA nieliczne, drobne niedociągnięcia dotyczące dokumentacji studiów zostały już praktycznie wyeliminowane.